

Oorlog met Rusland

MICHEL KRIELAARS

**OORLOG
MET
RUSLAND**

UITGEVERIJ PLUIM
AMSTERDAM/ANTWERPEN

Van elk verkocht boek gaat €2,50
naar Giro555 – Samen in actie voor Oekraïne.

Dit is een geactualiseerde en uitgebreide editie
van het in 2014 verschenen *Het kleine koude front*,
uitgegeven door de CPNB.

Eerste druk, maart 2022

© Michel Krielaars

Omslagontwerp Loudmouth
Typografie binnenwerk Michiel Niesen, Haarlem
Auteursfoto Merlijn Doomernik
Productiebegeleiding Tim Beijer
Drukkerij Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 932 5691 0

NUR 689

www.uitgeverijpluim.nl

De kanonnen van februari

Het is donderdag, 24 februari 2022. Even na 4.00 uur zit ik voor de televisie. In een verder donkere woonkamer schittert het logo van CNN, traditioneel de boodschapper van groot wereldnieuws: Rusland is Oekraïne binnengevallen. Voor het eerst sinds het uiteenvallen van Joegoslavië is een grote oorlog in Europa een feit, met een geweld dat we sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer gezien hebben.

In de voorafgaande weken had de Amerikaanse president Biden regelmatig gewaarschuwd dat een Russische invasie ophanden was. Maar iedere keer als hij er een datum voor aankondigde gebeurde er niets, waardoor hij het verwijt kreeg een oorlogshitser te zijn. Laat op de avond van woensdag 23 februari leek hij toch gelijk te krijgen met zijn waarschuwing dat het Russische leger de volgende ochtend om 4.00 uur Oekraïne zou binnenvallen. Toen de Oekraïense president Volodymyr Zelensky probeerde met zijn ambtsgenoot Vladimir Poe-

tin te telefoneren bleef het stil op de lijn met Moskou. Precies daarom besloot ik die avond mijn wekker te zetten.

Met tranen in mijn ogen kijk ik afwisselend naar de nieuwslezers van CNN en de BBC World Service. De televisiestations zenden beelden uit van inslagen van Russische kruisraketten in Kyiv en van bulderende kanonnen in de separatistische gebieden in Donetsk en Loehansk. Verbazing, ongeloof, maar vooral ontzetting over de wreedheid van Poetin wisselen elkaar in mijn hoofd af. Ik kijk naar de Russische televisie op internet, waar Poetin zijn volk toespreekt. Hij zegt dat Rusland een 'militaire operatie' is begonnen om Oekraïne te denazificeren en te demilitariseren. Door de recente opmars van de NAVO naar het oosten zou hij geen andere keuze hebben. Ook komt hij tegemoet aan het verzoek van de eerder die week door de Russische Veiligheidsraad en het Russische parlement erkende 'volksrepublieken' Donetsk en Loehansk. Volgens hem vindt daar al sinds 2014 onder leiding van het 'regime in Kyiv' een 'genocide' plaats.

Poetin richt zijn giftige taal tegen de democratisch gekozen regering van president Zelensky, die hij een junta noemt die moet worden vernietigd. Maar de hoofdschuldige aan dit ge-

wapende conflict is Amerika, het 'rijk der leugens'. Keer op keer is het 'immer goedwillende Rusland' door de Amerikanen en hun Europese bondgenoten bedrogen. En nu naderen ze de grens van zijn land. Alsof de NAVO op het punt staat Rusland binnen te vallen, zoals Duitsland in 1941 deed, zo klinkt het. Voor Poetin is het duidelijk wie de nieuwe 'fascisten' zijn: de NAVO-landen, met het Oekraïne van president Zelensky als hun bondgenoot. En daarom moet dat Oekraïne 'vernietigd' worden, om te voorkomen dat Rusland, net als in 1941, door fascistten wordt binnengevallen.

Ook herhaalt Poetin in zijn toespraak zijn andere kritiek op het Westen. Het zou Ruslands traditionele waarden ondermijnen door het mores op te leggen 'die direct tot verval en degeneratie leiden omdat ze strijdig zijn met de menselijke natuur'. Het is zijn bekende pandoer waarin hij als een reactionaire paus de moderne wereld van de lhbt-gemeenschap, het homohuwelijk, de transgenders en de goddeloosheid verkettert. In feite voert Poetin daarmee een ideologische oorlog tegen het Westen, zoals de Sovjet-Unie dat voor 1989 ook deed. Maar waar dat toen vooral gepaard ging met dreigementen en een wapenwedloop, wordt er nu in Oekraïne zwaar gevochten. De inzet van die strijd

is de vernietiging, door Rusland, van Oekraïne als soevereine staat. Om dit doel te kunnen bereiken moet allereerst de regering van president Zelensky worden vervangen door een marionettenregime dat alles doet wat Moskou beveelt. Het ‘Back to the USSR’ lijkt ineens werkelijkheid te worden.

De volgende dagen blijkt het Russische offensief helemaal niet zo voorspoedig te verlopen als de strategen in het Kremlin hebben verwacht. Ze waren zo verblind door de eigen leugenfabriek, die de geschiedenis van Oekraïne en van de Russische betrekkingen met het Westen na de val van de Muur op zijn kop zet, dat het niet bij Poetin en zijn legerleiders is opgekomen dat de gewone Oekraïners de Russische militairen wel eens op pek en veren zouden kunnen onthalen en zich dood zouden willen vechten voor de vrijheid van hun land. Evenmin lijkt het Kremlin te hebben ingezien dat de Oekraïners zich sinds de Oranjerevolutie van 2004 hebben ontwikkeld tot moderne Europese burgers, die niet onder het juk van Moskou willen leven. Bovendien had de Russische president Jeltsin Oekraïne zijn onafhankelijkheid gegeven, omdat ‘het volk er zo lang was onderdrukt’. En dan was er nog de Oekraïense president, een voorma-

lige komiek, die het voorafgaand aan de oorlog weliswaar slecht deed in de peilingen, maar zich nu als een charismatische nationale leider opwierp, die niet van plan was de onafhankelijkheid van zijn land op te geven en te buigen voor Poetin.

Daarbij had het Kremlin niet gerekend op de eenheid van het Westen. De jarenlange pogingen van Rusland om westerse democratieën, de Amerikaanse voorop, te destabiliseren, bleken ineens niets waard. Het Westen, en zelfs het voorheen pacifistische Duitsland, levert massaal defensieve wapens aan Oekraïne en voert in de eerste oorlogsdagen ongekend strenge sancties in, die de Russische economie en elite verlammen. In een historische stap legt Zwitserland zelfs beslag op de gestalde privévermogens van vijf van Poetins vrienden, van wie er een ongetwijfeld de beheerder is van zijn geschatte vermogen van 200 miljard dollar.

Bij veel gewone Russen schiet de oorlog in het verkeerde keelgat, niet in het laatst bij de ouders van al die tweehonderdduizend militairen, oftewel jongens van zo'n zeventien of achttien jaar oud, die verbaasd zijn dat ze in ieder Oekraïens dorp of stadje zelf voor nazi's worden uitgemaakt, terwijl ze juist zijn uitgerukt om

nazi's te verslaan. En al zegt een Russische opiniepeiling dat 69 procent van de Russische bevolking achter Poetins 'militaire operatie' staat, de meeste Russen weten wel beter. Dat blijkt alleen al uit het protest in meer dan vijftig steden, van Novosibirsk tot aan Sint-Petersburg, waar duizenden gewone Russen, jong en oud, de straat op zijn gegaan om tegen de oorlog te demonstreren. Zoiets vergt moed, want duizenden demonstranten zijn gearresteerd en riseren gevangenisstraf. Ook het gebruik van de woorden 'oorlog' of 'invasie' kunnen je in de cel doen belanden. Niet voor niets zijn op de zesde dag van de oorlog Radio Echo Moskvj (Radio Echo van Moskou) en het internettelevisiekanaal TV Dozjd (TV Regen) op last van de autoriteiten uit de ether gehaald. Deze twee onafhankelijke media, die vooral door hoogopgeleide Russen in de grote steden worden beluisterd, deden anders dan de staatstelevsie op evenwichtige manier verslag van de oorlog en verzwegen de waarheid niet.

Waar het naartoe gaat met deze oorlog is onduidelijk. Want ook al lijkt Poetin op het slagveld de overhand te hebben, uiteindelijk kan deze poging om zijn buurland met geweld te knevelen het begin van zijn politieke einde in-

luiden. De Oekraïeners haten hem en zullen zich tot hun laatste zucht tegen hem verzetten. Zijn eigen volk zal hem op den duur evenmin dankbaar zijn voor zijn agressieve daad, omdat het door de zware sancties weer tot de armoede uit de dagen van de Sovjet-Unie lijkt te zijn veroordeeld. Een ramp dreigt ook voor de zakenelite, die in Poetins aanwezigheid zijn mond amper durft te openen, maar zijn vermogen met elk kanonschot verder ziet verdampen.

Misschien is de Russische president op zijn zeventigste bezig met het verzekeren van zijn plaats in de geschiedenisboekjes als de man die het uiteenvallen van de Sovjet-Unie ongedaan maakte. Hij denkt daarbij mogelijk in de lijn van Stalin, die van de Tweede Wereldoorlog gebruikmaakte om eerder geleden gebieds- en statusverlies ongedaan te maken en zowel de Baltische landen als het oostelijk deel van Polen bij de Sovjet-Unie inlijfde. Maar wat hem ook beweegt, zijn oorlog in Oekraïne getuigt van een imperiale mentaliteit en een diep wantrouwen jegens westerse waarden, die zijn eigen machtspositie ondermijnen. De Majdanopstand, die in februari 2014 met massale en gewelddadige protesten in Kyiv een einde maakte aan het bewind van zijn vazal president Viktor Janoekovitsj, deed hem dat extra besef-

fen. Vanaf dat moment is Poetin zijn politieke omgeving steeds minder gaan vertrouwen. En dat heeft hem, mede door zijn zelfgekozen isolement tijdens de coronapandemie, in een intellectueel isolement gebracht. Waarschijnlijk heeft hij alleen nog rechtstreeks contact met zijn trouwe kompanen, de haviken Alexander Bortnikov, het hoofd van de geheime dienst FSB, en diens voorganger Nikolaj Patroesjev, de secretaris van de Veiligheidsraad. Zij verschaften hem dagelijks informatie over de wereld buiten zijn benarde vesting in Novo-Ogarjovo, het Wassenaar van Moskou. Het zou me niet verbazen als zij hem tot deze zinloze veroveringsoorlog hebben aangezet. Zo bepaalt een handvol mannen, die met het hoofd nog altijd in de glorie-dagen van de Sovjet-Unie leven, de toekomst van Europa.